Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium 02.11.2026
info@mkm.ee

Tagasiside üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ ettepanekule

Täname võimaluse eest esitada arvamus üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ eelnõule. Tunnustame planeeringu koostajaid, et osa meie varem esitatud ettepanekutest on planeeringu koostamisel arvesse võetud. Positiivsena märgime, et hajaasustusega maapiirkondade käsitluses on senisest selgemalt esile toodud põllu- ja metsamajanduse roll maapiirkondade elujõulisuse, ettevõtluse, julgeoleku ja tööhõive tagamisel. Samuti on ettevõtluse arengut käsitlevas peatükis mets nimetatud ühe piirkondliku ressursina teiste loodusressursside kõrval. Need täiendused aitavad paremini kajastada metsanduse tähtsust Eesti ruumis ja maapiirkondade arengus.

Samas jääme arvamuse juurde, et planeeringus on jätkuvalt lahendamata põhimõttelised küsimused seoses metsanduse rolli ja maaomanike õigustega.

1. **Metsandust ei käsitleta strateegilise ruumikasutuse ja loodusressursina**

Planeering käsitleb eraldi mitmeid Eesti ruumilise arengu seisukohalt olulisi teemasid, sealhulgas rohevõrgustikku, väärtuslikke maastikke, väärtuslikke põllumajandusmaid, maapõueressursse ja tehnilist taristut. Metsandust kui Eesti suurimat maakasutusviisi, taastuvat loodusressurssi ja maapiirkondade ettevõtluse alust ei käsitleta aga tervikliku teemana.

Kuigi mets on planeeringus oluline ruumi element, käsitletakse seda valdavalt keskkonna-, kliima- ja looduskaitseliste eesmärkide kaudu. Metsanduse roll regionaalses arengus, ettevõtluses, tööhõives ning kohalikel loodusressurssidel põhinevas biomajanduses jääb seejuures oluliselt vähem käsitletuks.

Eesti Erametsaliidu hinnangul peaks üleriigiline planeering käsitlema metsi ja metsandust strateegilise ressursina, millel on oluline roll nii Eesti majanduses, maapiirkondade elujõulisuses, kliimaeesmärkide saavutamises kui ka varustuskindluses. Kuigi mets on viimases redaktsioonis lisatud ühe piirkondliku ressursina teiste hulka, on kahetsusväärne, et metsandust ei ole käsitletud ühena planeeringu kesksetest teemadest. Seetõttu puudub ka terviklik käsitlus metsanduse pikaajalise rolli ja eesmärkide kohta Eesti ruumilises arengus.

Viitame uuesti ka Soome, kui sarnaselt metsarikka riigi näitele[1], kus maakasutuse juhised toovad selgelt välja vajaduse säilitada ühtsed põllumajanduse ja metsanduse piirkonnad,

[1] Ympäristoministeriön tunnussivu

mis on olulised regionaalse omavarustuse ja toidujulgeoleku seisukohalt.

2. **Planeeringust ei selgu piisavalt, kuidas tagatakse tasakaal avalike eesmärkide ja maaomanike õiguste vahel**

Planeering seab eesmärgiks rohevõrgustiku sidususe säilitamise ja ökoloogilise kvaliteedi parandamise ning näeb ette selle teema edasist täpsustamist järgmise tasandi planeeringutes. Mõjude hindamise aruandes rõhutatakse samuti vajadust määratleda rohevõrgustiku toimimiseks vajalikud tingimused ning luua selle toimimise seire. Samas puudub selgus, millised võivad olla selliste otsuste praktilised tagajärjed maaomanikele ja metsamajandamisele.

On tähelepanuväärne, et mõjude hindamise aruande kohaselt paikneb ligikaudu 75% Eesti metsamaast rohevõrgustikus ning metsamajanduse ja rohevõrgustiku seosed vajavad alles täiendavat analüüsi. See tähendab, et mitmete planeeringus seatud eesmärkide tegelik mõju metsamajandamisele ja maaomanike õigustele ei ole täna veel piisavalt hinnatud. Samal ajal nähakse ette edasisi tegevusi rohevõrgustiku tingimuste täpsustamiseks.

Eesti Erametsaliit peab oluliseks, et enne täiendavate maakasutuspiirangute või tingimuste kujundamist hinnataks nende mõju maaomanikele, metsamajandusele ja maapiirkondade ettevõtlusele. Samuti peab olema tagatud õigusselgus ning põhimõte, et avalikes huvides seatavate piirangute koormus ei jää ebaproportsionaalselt üksikute maaomanike kanda.

Pikemalt oleme tausta avanud ka oma 07.04.2026 esitatud tagasiside kirjas.

Kokkuvõttes toetab Eesti Erametsaliit eesmärki kujundada tasakaalustatud, elurikas ja kvaliteetne elukeskkond. Selle saavutamisel tuleb aga käsitleda metsi ja metsandust mitte üksnes looduskeskkonna osana, vaid ka Eesti jaoks olulise loodusressursi, ettevõtlusvaldkonna ja regionaalse arengu alusena ning seeläbi ka olulise osana riigi julgeolekus. Avalike huvide saavutamine peab toimuma viisil, mis tagab maaomanike õiguste austamise, õigusselguse ning erinevate ühiskondlike eesmärkide tasakaalustatud arvestamise.

Lugupidamisega

Kristel Järve
Tegevjuht
Eesti Erametsaliit